

Dàn ý Phân tích truyện ngắn Số phận con người của Sô-lô-khốp

Hướng dẫn lập dàn bài chi tiết cho đề văn Phân tích tác phẩm truyện ngắn Số phận con người của Sô-lô-khốp - Văn mẫu lớp 12

Dàn ý

I. Mở bài

- Tác giả Sô – lô – khốp là nhà văn lớn của nước Nga, được coi là nhà văn hàng đầu của chủ nghĩa hiện thực xã hội chủ nghĩa.

- *Số phận con người* là tác phẩm tiêu biểu cho phong cách của ông, tác phẩm đã cho thấy tính cách kiên cường và lòng nhân ái của con người Nga, nghị lực phi thường của họ để vượt qua những khó khăn.

II. Thân bài

1. Hoàn cảnh của Xô – cô – lốp

- Là một người đàn ông trải qua nhiều đau khổ trong chiến tranh:

+ Bị thương hai lần, bị bắt giam 2 năm trong trại tù binh ở Đức.

+ Sau khi thoát khỏi trại tù binh ở Đức, trở về với hồng quân liên xô, anh lại biết tin vợ và con gái đã mất do bom đạn của bọn phát xít.

+ Niềm hi vọng duy nhất của anh chính là cậu con trai, nhưng đến ngày hồng quân giành chiến thắng cũng là ngày con trai anh bị một tên thiện xạ Đức giết hại.

- Anh trở nên cô độc sau chiến tranh:

+ Không còn quê nhà, không còn nhà, không còn người thân và phải sống nhờ nhà người bạn.

+ Luôn sống trong nỗi thất vọng, cô đơn, luôn như người mất hồn “cặp mắt buồn ngուի lạnh lúc nào cũng buồn thê thảm” ngày ngày tìm đến quán rượu, say trở thành kẻ nghiện rượu.

=> Xô – cô – lốp là nạn nhân của chiến tranh, chịu nỗi đau cả về thể chất và tinh thần.

2. Cuộc gặp gỡ với bé Va – ni – a và cố gắng vượt qua nỗi đau của Xô – cô – lốp

a. Sự thay đổi của Xô – cô – lốp

Dàn ý Phân tích truyện ngắn *Số phận con người của Sô-lô-khốp*

- Anh chú ý đến bé Va – ni – a trong những lần gặp tình cờ, qua một số câu hỏi ngẫu nhiên anh biết bé Va – ni – a mồ côi cha mẹ, cha mẹ em đều chết trong bom đạn kẻ thù, em không còn có người thân thích.
- Một lần gặp, anh quyết định nhận nuôi Va – ni – a vì sự cảm thương. Đây là quyết định mang tính bột phát, xuất phát từ tình yêu thương chân thành, không toan tính.
- Khi đưa đứa trẻ về nhà người bạn, hai vợ chồng họ đều rất vui, “bà chủ múc súp ...nước mắt rùng rùng”. Giọt nước mắt của bà là sự xót thương cho cảnh ngộ của chú bé, của Xô – cô – lớp và cho chính bà.
- Bằng bàn tay vụng về của một người đàn ông, Xô – cô – lớp đã chăm sóc bé Va – ni – a một cách yêu thương, ân cần.
- Từ khi có bé Va – ni – a, anh thấy cuộc sống của mình thực sự có ý nghĩa “trở nên êm dịu hơn”. Chú bé Va – ni – a đã trở thành điểm tựa của anh.
- Thế nhưng, anh vẫn luôn day dứt về nỗi đau mất người thân yêu, cùng với việc anh bị tước bằng lái, Xô – cô – lớp quyết định cùng bé Va – ni – a đến nơi khác sống.
- Nhận xét: Tình yêu thương đã khiến con người trước kia trong anh hồi sinh, anh bắt đầu lại với một cuộc sống mới đầy ý nghĩa, ước mơ. Anh dần thoát khỏi nỗi cô đơn, tuyệt vọng.
- Nêu suy nghĩ về số phận con người: cả Xô – cô – lớp và Va – ni – a đều là những nạn nhân của chiến tranh, nhưng hai con người ấy đã nương tựa vào nhau để cùng vượt qua nỗi đau. “Cái gì đang chờ đón họ ở phía trước?”, họ còn phải trải qua nhiều khó khăn hơn nữa để tìm thấy hạnh phúc.

III. Kết bài

- Nghệ thuật đặc sắc: kết cấu truyện lồng trong truyện, xây dựng nhân vật điển hình cho tính cách Nga, con người Nga, chi tiết nghệ thuật độc đáo.
- Qua số phận của Xô – cô – lớp, tác giả đã tố cáo tội ác của chiến tranh phát xít, phản ánh chân thực cuộc sống của người lính Nga thời hậu chiến từ đó bày tỏ niềm cảm thương trước số phận của họ, đồng thời ngợi ca nghị lực, vẻ đẹp tâm hồn con người Nga.

Bài văn mẫu tham khảo

Sô-lô-khốp nhà văn Nga lỗi lạc, ông được nhận giải thưởng Nô-ben văn học năm 1965. Ông để lại số lượng tác phẩm đồ sộ, những bộ tiểu thuyết lớn và những truyện ngắn hay với cái nhìn chân thực về cuộc sống và chiến tranh. *Số phận con người* được sáng tác dưới sự chỉ đạo của Đảng cộng sản Liên Xô, khôi phục tinh thần dân chủ, chống sùng bái

Dàn ý Phân tích truyện ngắn Số phận con người của Xô-lô-khốp

cá nhân và trong xu thế quan tâm đến số phận con người sau chiến tranh. Tác phẩm của Xô – lô – khốp mang tinh thần thời đại rất rõ nét.

Xô-cô-lốp bị thương, anh bị bắt làm tù binh trong trại tập trung của phát xít Đức với những cực hình vô nhân đạo. Không chỉ vậy anh còn mất đi tất cả người thân, gia đình vì bom đạn phát xít: vợ và hai con gái. Đây có lẽ là nỗi đau đớn lớn nhất cuộc đời anh, những vết thương về thể xác có thể lành theo năm tháng, còn những mất mát, đau thương về tinh thần thì năm tháng cũng không thể chữa lành. Và niềm an ủi duy nhất, cuối cùng cho tâm hồn đầy đau thương ấy là đứa con trai xuất sắc, là đại úy pháo binh, là học sinh học giỏi toán lại bị tên thiện xạ Đức bắn trúng ngay trong khoảnh khắc chiến thắng. Anh phải chôn niềm hi vọng cuối cùng của cuộc đời mình. Bước ra khỏi cuộc chiến, anh không còn lấy một người thân ở bên cạnh, nỗi cô đơn, trống trải, hụt hẫng bủa vây lấy người đàn ông này.

Bởi vì quá đau thương, anh không dám trở về quê hương. Mảnh đất quê hương gắn với biết bao kỉ niệm đẹp đẽ của anh và gia đình, nếu anh trở về đó, từng mảnh kí ức ùa về, có lẽ anh sẽ không thể sống nổi. Chính vì vậy Xô-cô-lốp lựa chọn cách đến ở nhờ nhà bạn, để vợ bớt nỗi đau đớn và u buồn. Tại đây anh làm nghề lái xe để mưu sinh và trong những ngày đó anh bắt đầu nghiện rượu, anh tìm đến rượu để quên đi quá khứ, chạy trốn những kí ức đeo bám anh. Nhưng anh càng chạy trốn, càng tìm đến rượu thì quá khứ càng ám ảnh anh bấy nhiêu. Sau đó Xô-cô-lốp bị mất bằng lái, anh thất nghiệp nên đã di chuyển đến một vùng đất khác để sinh sống. Những vết tích mà chiến tranh để lại đã hằn in trên đôi mắt màu tro đượm buồn của anh.

Bé Va-ni-a cũng là một số phận bất hạnh khác, bố mẹ em chết vì bom đạn phát-xít. Va-ni-a trở thành một đứa trẻ mồ côi, không nơi nương tựa, em sống lang thang trên đường phố, cuộc sống hết sức cơ cực “bạ đâu ngủ đấy, ai cho gì thì ăn nấy”. Cả Va-ni-a và Xô-cô-lốp đều là những nạn nhân của chiến tranh phát-xít, họ bị mất gia đình, người thân, sống cuộc đời cô đơn, trợ trợ, nếu thiếu bản lĩnh, nghị lực họ sẽ bị cuộc đời vùi dập.

Số phận đau thương, bất hạnh đã khiến cho hai con người người ấy gặp nhau, bằng tình yêu thương Xô-cô-lốp đã quyết định nhận bé Va-ni-a làm con. Xô-cô-lốp mang hạnh phúc vô bờ bến cho bé Va-ni-a. Em “nhảy chồm lên cổ, hôn vào má vào môi vào trán, như con chim chích hót ríu rít líu lo vang rộ cả buồng lái...”. Quyết định ấy không chỉ mang lại niềm vui cho bé Va-ni-a mà còn đem lại sự bình yên, hạnh phúc cho Xô-cô-lốp, sau biết bao nhiêu năm lấy rượu để quên đi, để chìm vào giấc ngủ, thì đây là lần đầu tiên sau nhiều năm anh được ngủ một cách ngon lành... Bằng tình yêu thương, hai con người bị khuyết thiếu tình yêu thương ấy đã bù đắp, mang lại niềm vui, hạnh phúc cho nhau. Anh luôn quan tâm, dành tình yêu thương và sự quan tâm chăm sóc cho Va – ni – a: lấy xà phòng rửa tay trước khi đặt ngòì vào bàn ăn, đưa tới hiệu cắt tóc tắm rửa, chạy ra cửa hàng tạp hóa mua một chiếc quần dạ vào lúc trời đang rất nóng... Bởi khi mang hạnh phúc đến cho Va-ni-a cũng chính là mang lại hạnh phúc cho chính anh.

Dàn ý Phân tích truyện ngắn Số phận con người của Sô-lô-khốp

Không chỉ tình yêu thương, mà cả nghị lực kiên cường đã giúp Xô-cô-lốp vượt lên số phận đầy đau thương của mình. Gia đình anh đều bị bom đạn phát-xít cướp mất tính mạng, chỉ còn một mình anh cô độc trong cuộc đời, trái tim đã dần trở nên yếu đuối, chán nản, có những lúc tưởng như bỏ cuộc. Sức khỏe của anh ngày một đi xuống, con tim bỗng nhiên nhói lên, thắt lại giữa ban ngày, khiến anh tối sầm mặt lại. Anh lo lắng rồi một ngày không xa cái chết sẽ đến và anh còn lo hơn cho bé Va-ni-a, anh chết, bé sẽ rơi vào cảnh cô đơn, lang thang, điều này còn làm anh lo lắng gấp bội. Không chỉ vậy, những ám ảnh quá khứ vẫn đeo bám anh, dù đã cố gắng nhưng nó vẫn lẩn khuất hiện về. Hầu như đêm nào anh cũng gặp lại những giấc chiêm bao về vợ con. Tuy nhiên luôn phải giấu diếm, che đậy nỗi đau, không muốn để Va-ni-a nhìn thấy mình khóc, để giữ niềm vui trọn vẹn cho Va-ni-a. Ý chí nghị lực của anh còn thể hiện trong lần anh mất bằng lái, thay vì chán nản, bi quan, than vãn, đổ lỗi cho số phận, anh lại mang đứa con trai của anh đến những vùng đất mới để giải quyết việc trước mắt là mưu sinh bằng nghề nghiệp khác, và cũng là để quên đi nỗi đau quá khứ. Ý chí nghị lực đã giúp anh vượt qua nỗi đau, những trở trêu của số phận để tiếp tục sống, nuôi dưỡng bé Va-ni-a trưởng thành. Ý chí nghị lực của anh cũng chính là bản tính tiêu biểu của con người Nga.

Tác phẩm dùng lối kể truyện, truyện lồng trong truyện vô cùng đặc sắc. Giúp cho câu chuyện vừa chân thật, vừa dạt dào tình cảm. Đặc biệt với mỗi lối kể sẽ đem đến những hiệu quả khác nhau. Khi Xô-cô-lốp kể chuyện giọng điệu, ngôn ngữ sẽ nương theo đặc điểm của người lính, người lái xe, giúp cho nhân vật hiện lên sinh động, tự nhiên hơn. Khi chọn ngôi kể là tác giả câu chuyện sẽ được thuật lại khách quan, chân thực hơn.

Dù chỉ là trích đoạn nằm ở cuối tác phẩm nhưng đã gửi gắm những thông điệp sâu sắc của tác giả. Sô-lô-cốp kêu gọi, nhắc nhở sự quan tâm của toàn xã hội đối với những cá nhân, những số phận con người như Xô-cô-lốp đã hi sinh tất cả để giữ gìn độc lập cho dân tộc. Đồng thời lên án bảo tố chiến tranh phi nghĩa với sức mạnh phũ phàng của nó và nó vẫn có ý nghĩa thời sự tới tận ngày nay.